

Aan: Inspectie Justitie en Veiligheid
T.a.v. de Inspecteur-Generaal, de heer mr. H.C.D. Korvinus
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

Baarn, 25 januari 2023

Onderwerp: inrichting brandweezorg VRNHN

Geachte heer Korvinus,

Omdat uw Inspectie op grond van artikel 57 van de Wet veiligheidsregio's is belast met het houden van toezicht op de wijze waarop veiligheidsregio's uitvoering geven aan de taken met betrekking tot de brandweezorg, wijzen wij u in deze brief op ontwikkelingen in de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord, die ons ernstige zorgen baren.

Op 7 juni 2022 heeft u van ons een afschrift ontvangen van een brief¹ die was gericht aan de gemeentebesturen in de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord (hierna: VRNHN). In die brief ging het over de plannen van de VRNHN om de brandweezorg in de veiligheidsregio 'toekomstbestendig' in te richten, gebruik makend van de herziene handreiking landelijke uniforme systematiek voor dekkingsplannen en 'innovatieve inzetconcepten'.

Deze plannen hebben in de VRNHN en daarbuiten tot grote onrust geleid. Ook tot Kamervragen aan de Minister van Justitie en Veiligheid. In de formulering van het antwoord² op de vraag: *"Vindt u het wenselijk dat veiligheidsregio's onder de noemer van experimenten, pilots en «innovatieve inzetconcepten» ongecontroleerd fundamentele en grootschalige organisatorische wijzigingen kunnen doorvoeren, die feitelijk een systeemaanpassing zijn en niet in lijn zijn met de huidige wet- en regelgeving? Bent u bereid deze «innovatieve inzetconcepten» te stoppen voordat de brandweezorg dusdanig is verslechterd dat het gevaar voor mensen oplevert en veel (onherstelbare) schade binnen de brandweerorganisatie oplevert?"* lag de focus van de Minister kennelijk meer op de generieke toepassing van een opkomsttijd van 18 minuten, dan het voornemen om de functie brandweerassistent te borgen en te formaliseren in de brandweerorganisatie van de VRNHN.

Naast de omstreden inzet van een tweepersoons bestelbusje (SI-2), als één van de 'innovatieve inzetconcepten', maakt de inzet van zogenaamde brandweerassistenten³ daar ook deel van uit. Volgens de VRNHN is de brandweerassistent een nieuwe functie binnen de brandweer, *die bij alle incidenten kan worden ingezet en de meeste taken van een manschap kan uitvoeren*. De opleiding van de brandweerassistent duurt slechts een half jaar en de keuring is beperkt tot een fietstest i.p.v. de reguliere brandweerkeuring. Volgens de Regionaal commandant⁴ van de VRNHN werken er op dit moment (3 oktober 2022) al 25 assistenten in zijn regio en is het de bedoeling dat TS4 de standaard uitrukform is en dat brandweerassistenten als nummer vijf en zes mee kunnen uitrukken. In plaats van een landelijk kader, is dit een sympathieke oplossing zou je kunnen denken.

Maar, zoals u weet, zijn in wet- en regelgeving eisen gesteld ten aanzien van zowel de samenstelling van basisbrandweereenheden als het personeel van de brandweer. Ten behoeve van de eigen veiligheid, de veiligheid van collega's, van omstanders en van burgers, is het van belang dat dit personeel beschikt over de vereiste basiskwaliteiten om de taken goed en veilig uit te kunnen voeren. Het bestuur van de veiligheidsregio dient er zorg voor te dragen dat hun personeelsleden met een in het Besluit personeel veiligheidsregio's genoemde functie voldoen aan de in de Regeling personeel veiligheidsregio's neergelegde kwaliteitseisen.

De brandweerassistenten zijn echter niet opgeleid en gekeurd volgens de landelijk geldende wet- en regelgeving. Bovendien is het algemeen bekend dat brandweerpersoneel tijdens het repressief optreden blootstaat aan grotere risico's dan de gemiddelde werknemer. Ook is geconstateerd⁵ dat de brandweer niet altijd even zorgvuldig omgaat met de toepassing van het arbobeleid binnen de eigen organisatie. Zo moest de Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Tolweg 5
3741 LM Baarn
Post : Postbus 147
3740 AC Baarn

Home : www.brandweervrijwilligers.nl
E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl

Fiscaal : 81.86.45.167
KvK-nummer : 08168567
Bank: NL16 RABO 0309 1304 25

onlangs een forse boete betalen⁶ na een noodlottig ongeval waarbij een brandweerman om het leven kwam. Het Openbaar Ministerie (OM) verweet de VRU overtreding van de Arbeidsomstandighedenwet. Daarnaast verweet het Openbaar Ministerie dat de brandweer de regels met betrekking tot de juiste bemensing niet heeft nageleefd. *Er waren bij het uitrukken te weinig brandweerlieden aanwezig die hun opleiding volledig hadden afgerond.* Dit verwijt van het OM is, met het oog op de inzet van brandweerassistenten in de VRNHN, belangwekkend.

De Minister heeft in haar antwoorden op de Kamervragen ook vermeld dat de VRNHN heeft aangegeven in de planvorming de werkvloer en de gemeenteraden goed mee te nemen. Wij hebben met verbazing kennis kunnen nemen van de manier waarop dit gebeurt. Zo werd op 21 november 2022 door de korpsleiding besloten⁷ om - in afwijking van het Besluit personeel veiligheidsregio's en de landelijke afspraken - de functie 'brandweerassistent' te borgen en te formaliseren in de brandweerorganisatie van de VRNHN. Een verzoek om de functietypering en het bijbehorende kwalificatieprofiel voor brandweerassistenten te formaliseren en vast te stellen is tot nu toe niet ingediend bij de daartoe bevoegde en verantwoordelijke Werkveldadviescommissie⁸ (WVA). De WVA stelt immers de kwalificatiedossiers vast voor alle functies zoals vastgelegd in het Besluit personeel veiligheidsregio's.

In het commissiedebat⁹ brandweer en crisisbeheersing van 24 maart 2022 werd uitvoerig gesproken over de controlerende, toetsende en informerende taak van de gemeenteraad. De Kamer stelde zich onder meer de vraag wat er gebeurt in de gemeenteraden met de door de regio's gemaakte beleidsplannen en risicoprofielen en hoe het democratische debat daarover is gegaan. Onze ervaring is dat de gemeenteraden sterk afhankelijk zijn van de informatievoorziening door hun burgemeester. Die roepen op hun beurt meestal de hulp in van functionarissen van de veiligheidsregio. Hoe dat gaat in de VRNHN, bijvoorbeeld in de gemeenteraden van Koggenland en Hollands Kroon, is keurig geregistreerd en terug te zien in de betreffende videoverslagen.

Het antwoord op een vraag over de opkomsttijd in de gemeenteraad van Koggenland¹⁰ en de uitleg over het belevingsonderzoek en de samenstelling van een basisbrandweereenheid in de gemeenteraad van Hollands Kroon¹¹ heeft ons verbaasd doen staan. Niet in de laatste plaats vanwege de onjuiste weergave van de feiten. De opkomsttijd van een basisbrandweereenheid bij een gebouw met een woonfunctie voor verminderd zelfredzaam bedraagt immers geen 18 maar 6 minuten. In tegenstelling tot de beweringen in Hollands Kroon, bestaan er geen landelijke afspraken over de inzet van brandweerassistenten. Evenmin is in juni 2022 de samenstelling van de basisbrandweereenheid gewijzigd. Bovendien is de onbekendheid met de regionale resultaten van de landelijke belevingsonderzoeken in 2017 en 2021 ronduit betreurenswaardig.

Daarom roepen wij de Inspectie JenV op om in het belang van de veiligheid van burgers en brandweermensen de VRNHN te verzoeken zich te conformeren aan de vigerende wetgeving. Dit door deze regio er op te wijzen dat de keuzes die zij hebben gemaakt in strijd zijn met de wet.

Met vriendelijke groet,

Namens de Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers

Marcel Dokter
voorzitter

Kopie aan: de cvdK Noord-Holland, de gemeentebesturen in de VRNHN, het Algemeen Bestuur VRNHN, de minister van JenV, het ministerie van JenV en de commissie JenV in de Tweede Kamer.

¹ Brief aan gemeentebesturen VRNHN met oplegger, VBV, 7 juni 2022

² Antwoord op vragen van de leden Van Nispen en Van der Plas over de brandweezorg, 1 augustus 2022

³ De brandweerassistent: een waardevolle functionaris bij ieder incident, VRNHN, 20 augustus 2021

⁴ Brief aan medewerkers 'Informerend organisatieveranderingen', regionaal commandant VRNHN, 3 oktober 2022

⁵ Inspecties bij de brandweer, Inspectie SZW, juni 2015

⁶ Veiligheidsregio Utrecht moet 40.000 euro betalen na noodlottig ongeval, Openbaar Ministerie, 23 december 2022

⁷ Formalisatievoorstel Brandweerassistent, MT-VRNHN, 21 november 2022

⁸ Werkwijze en organisatie Werkveldadviescommissie (WVA), NIPV, 23 mei 2022

⁹ Verslag van een commissiedebat over brandweer en crisisbeheersing, Tweede Kamer, 24 maart 2022

¹⁰ Vergadering gemeenteraad, Koggenland, 30 mei 2022

¹¹ Informerende bijeenkomst gemeenteraad, Hollands Kroon, 17 januari 2023